

7143 SAYILI KANUNUN VARLIK ve KAZANÇLARIN MİLLİ EKONOMİYE KAZANDIRILMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİNİN KAPSAMI ve UYGULAMAYA İLİŞKİN USUL ve ESASLAR

SCOPE OF THE REGULATIONS ON RESTORING ASSETS AND GAINS TO
THE NATIONAL ECONOMY OF THE LAW, NO. 7143, AND PRINCIPLES AND
PROCEDURES CONCERNING THE IMPLEMENTATION



Raşit UÇAN*

ÖZ

7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun mükelleflere borç yapılandırması, matrah ve vergi artırımı ile işletme kayıtlarının düzeltilmesi gibi hükümleri yanında bazı varlık ve kazançların milli ekonomiye kazandırılmasına ilişkin hükümlerde içermektedir. Çalışmamızda 7143 sayılı Kanunun bazı varlık ve kazançların milli ekonomiye kazandırılması ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: 7143 sayılı Kanun, Varlık ve Kazançların Milli Ekonomiye Kazandırılması, Bildirim, Beyan, Türkiye'ye Getirilme.

ABSTRACT

The Law Restructuring Tax and Other Public Claims and Changing Several Laws, no. 7143, involves provisions of restoring assets and gains to the national economy as well as debt restructuring and tax increase and correcting business records. In this study we discuss the regulations on restoring assets and gains to the national economy of the Law, no. 7143, and principles and procedures concerning the implementation.

Keywords: the Law, no. 7143, restoring of assets and gains to the national economy, notification, tax return, bringing to Turkey

* Yeminli Mali Müşavir

M.G.T.: 23.05.2018 / M.K.T.: 25.05.2018

1- GİRİŞ

7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile bazı varlık ve kazançların milli ekonomiye kazandırılması amacıyla çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunun "Bazı varlıkların millî ekonomiye kazandırılması" başlıklı 7'nci maddesindeki düzenlemelere benzetmekle birlikte önemli birtakım farklılıklar içermektedir.

26/05/2018 tarihli ve 30432 (1. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No.lu Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7143 sayılı Kanun Genel Tebliğinde bazı varlık ve kazançların milli ekonomiye kazandırılmasına ilişkin açıklamalara yer verilmemiştir.

Çalışmamızda 7143 sayılı Kanunun bazı varlık ve kazançların milli ekonomiye kazandırılması ile ilgili olarak yapılan düzenlemenin; kapsamı, uygulamanın usul ve esasları ile mükelleflere sağladığı avantajlara yer verilecektir.

2- YASAL DÜZENLEME

18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrası ile varlıkların ekonomiye kazandırılmasına ilişkin yapılan düzenleme aşağıdaki gibidir.

"(13) Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar ve tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların yurt dışında elde ettikleri bazı kazançları hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

- a) *Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, bu fıkradaki hükümler çerçevesinde, 30/11/2018 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilirler.*
- b) *Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak %2 oranında hesapladıkları vergiyi, 31/12/2018 tarihine kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.*
- c) *(a) bendi kapsamına giren varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve bu fıkranın yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 30/11/2018 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın bu fıkra hükümlerinden yararlanılır.*
- ç) *Bu fıkranın yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu fıkranın yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu fıkra hükümlerinden yararlanılır.*
- d) *213 sayılı Kanun uyarınca defter tutan mükellefler, bu fıkra kapsamında Türkiye'ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dâhil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilirler.*

- e) Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 30/11/2018 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir. Beyan edilen söz konusu varlıklar, 30/11/2018 tarihine kadar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, 31/12/2018 tarihine kadar ödenir.
- f) Bu fıkra kapsamında ödenen vergi, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez, Türkiye’ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.
- g) 31/7/2018 tarihine kadar; (a) bendi kapsamında bildirilerek Türkiye’ye getirilen veya (c) ya da (ç) bentleri kapsamında işleme tabi tutulan varlıklar ile (e) bendi kapsamında beyan edilerek kanuni defterlere kaydedilen varlıklara ilişkin olarak, (b) veya (e) bendi uyarınca vergi tarh edilmez.
- ğ) (a) ve (e) bentleri kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz. Bu hükümden faydalanılabilmesi için bildirilen veya beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi ve (a) bendi uyarınca bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye’ye getirilmesi veya Türkiye’deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.
- h) 1) Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların;
(aa) Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançları,
(bb) Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlardan elde ettikleri iştirak kazançları,
(cc) Yurt dışında bulunan iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançları, 31/10/2018 tarihine kadar elde edilenler de dahil olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmesi kaydıyla gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.
- 2) Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançları, 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmiş olması kaydıyla gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.
- ı) Bakanlar Kurulu, bu fıkroda yer alan süreleri, bitim tarihlerinden itibaren altı aya kadar uzatmaya; Maliye Bakanlığı, fıkra kapsamına giren varlıkların Türkiye’ye getirilmesi, bildirim ve beyanı ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim veya beyana esas değerlerin tespiti, bildirim ve beyanların şekli, içeriği ve ekleri ile yapılacağı yeri, fıkranın uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

2.1- Düzenlemenin Kapsamı

7143 sayılı Kanununun 10’uncu maddesinin (13) numaralı fıkrası kapsamına

- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları,

- Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar ve
- Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların yurt dışında elde ettikleri bazı kazançları girmektedir.

2.2- Düzenlemeden Yararlanacak Olanlar

7143 sayılı Kanunun varlıkların ekonomiye kazandırılması ile ilgili düzenlemesinden

- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına sahip olan gerçek ve tüzel kişiler,
- Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlara sahip olan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri,
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından kazanç elde eden tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumlar,
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlardan iştirak kazancı elde eden tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumlar,
- Yurt dışında bulunan iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla ticari elde eden tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumlar

yararlanabilecektir.

2.3- Düzenlemeden Yararlanmanın Usul ve Esasları

7143 sayılı Kanunun 10’uncu maddesinin (13) numaralı fıkrası tetkik edildiğinde düzenlemenin

- Yurt dışındaki varlıkların Türkiye’ye getirilmesi
- Türkiye’deki varlıkların kanuni defter kayıtlarına intikal ettirilmesi
- Yurt dışında elde edilen bir kısım kazancın Türkiye’ye getirilmesi olmak üzere üç farklı uygulama içerdiği görülmektedir.

7143 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme sistematığı temelinde yukarıda belirtilen varlık ve kazançların ekonomiye kazandırılmasına ilişkin usul ve esaslara çalışmamızın aşağıdaki bölümlerinde yer verilmiştir.

2.4- Yurt Dışındaki Varlıklara İlişkin Düzenleme

7143 sayılı Kanunun 10’uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasında yurt dışında bulunan

- para,
- altın,
- döviz,
- menkul kıymet ve
- diğer sermaye piyasası araçlarının

aşağıda yer verilen üç yöntem ile ekonomiye kazandırılmasına imkan tanınmıştır. Söz konusu yöntemler;

- Gerçek ve tüzel kişilerce yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının 30/11/2018 tarihine kadar Türkiye’deki banka veya aracı kuruma bildirilmesi,

- Yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 30/11/2018 tarihine kadar yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile kapatılması ve
- 18/5/2018 tarihinden önce yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'ye getirilerek 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının karşılanmasıdır.

2.5- Yurt Dışındaki Varlıkların Türkiye'deki Banka ve Aracı Kuruma Bildirilmesi

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (a) bendi ile düzenlemeden yararlanmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını 30/11/2018 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildirmeleri gerekmektedir.

Düzenlemeden yararlanılması için yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'ye getirilmesi gerekmekte olup, söz konusu varlıkların Türkiye'ye getirilmesi ile

- Para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının fiziki olarak Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi ya da
- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının aracı kurumlara bildirilmesi ifade edilmektedir.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (b) bendine göre yurt dışında bulunan varlıkların banka ve aracı kurumlara bildirilmesi ile bildirilen varlıkların değeri üzerinden banka ve aracı kurumlarca %2 oranında vergi hesaplanacaktır. Banka ve aracı kurumların, hesapladıkları vergiyi 31/12/2018 tarihine kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bağlı buldukları vergi dairesine beyan etmeleri ve aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.

Ancak 7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının 31/7/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde banka veya aracı kuruma bildirilerek Türkiye'ye getirilmesi halinde varlıkların bildirilen değerleri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilmeyecektir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yurt dışında bulunan varlıkların 31/7/2018 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilmekle birlikte söz konusu varlıkların 31/7/2018 tarihinden sonra Türkiye'ye getirilmesi halinde varlıkların banka veya aracı kuruma bildirilen değerleri üzerinden %2 oranında vergi hesaplanacağıdır. Diğer bir ifade ile vergi avantajından yararlanmanın şartının yurt dışındaki varlıkların 31/7/2018 tarihine kadar Türkiye'ye getirilmesidir.

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını yukarıdaki şekilde Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilecektir.

Banka veya aracı kuruma bildiren yurt dışındaki para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları nedeniyle mükellefler hakkında aşağıdaki şartların sağlanması halinde hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

- Banka veya aracı kuruma bildirilen varlıklara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi

- Banka veya aracı kuruma bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.

2.6- Yurt Dışındaki Varlıkların Yurt Dışında Bulunan Banka veya Finansal Kurumlardan Kullanılan ve Kanuni Defterlerde Kayıtlı Olan Kredilerin Kapatılmasında Kullanılması

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (c) bendine göre yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterler kayıtlarında yer alan yurt dışı kredilerin en geç 30/11/2018 tarihine kadar yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile kapatılması da varlıkların ekonomiyi kazandırılması kapsamında değerlendirilecektir.

Yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin aşağıdaki şartlar dahilinde yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile ödenmesi halinde düzenlemeden yararlanabileceklerdir.

- Kredi kullananların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükelleflerden olması,
- Yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterler kayıtlarında yer alması,
- Yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin en geç 30/11/2018 tarihine kadar yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile ödenmesi,
- Yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin kanuni defter kayıtlarından düşülmesi.

Ayrıca 7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (c) bendine göre yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin kanuni defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları için Türkiye'ye getirilme şartı aranmayacaktır.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre 31/11/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin kanuni defter kayıtlarından düşülmesi işlemine tabi tutulan varlıkların değeri üzerinden anılan fıkranın (b) bendine göre %2 oranında vergi hesaplanacaktır.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre 31/7/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan kredilerin kanuni defter kayıtlarından düşülmesi işlemine tabi tutulan varlıkların değeri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilmeyecektir.

2.7- Yurt Dışındaki Varlıkların Kanuni Defterlerde Kayıtlı Olan Sermaye Avanslarının Karşılmasında Kullanılması

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (ç) bendine göre 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının 18/5/2018 tarihinden önce Türkiye'ye getirilmeksuretiyle karşılanması da varlıkların ekonomiyi kazandırılması kapsamında değerlendirilecektir.

Kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının aşağıdaki şartlar dahilinde yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile karşılanması halinde düzenlemeden yararlanabileceklerdir.

- Sermaye avansının 18/5/2018 tarihi itibarıyla kanuni defterler kayıtlarında yer alması,
- Sermaye avansının 18/5/2018 tarihinden önce yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'ye getirilmesi suretiyle karşılanması,
- Sermaye avanslarının kanuni defter kayıtlarından düşülmesi.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre 31/11/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde sermaye avanslarının kanuni defter kayıtlarından düşülmesi işlemine tabi tutulan varlıkların değeri üzerinden anılan fıkranın (b) bendine göre %2 oranında vergi hesaplanacaktır.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre 31/7/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde sermaye avanslarının kanuni defter kayıtlarından düşülmesi işlemine tabi tutulan varlıkların değeri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilmeyecektir.

2.8- Yurt Dışındaki Varlıkların İşletmelere Dahil Edilmesi ve İşletmeden Çekilmesi

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükellefler, 7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrası kapsamında Türkiye'ye getirdikleri para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını işletmelerine dahil edebileceklerdir.

Anılan varlıkların 213 sayılı Kanun uyarınca defter tutan mükelleflerce işletmelerine dahil edilmesi halinde söz konusu varlıklar dönem kazancının tespitinde dikkate almayacaktır.

Öte yandan işletmeye dahil edilen varlıkların daha sonra işletmeden çekilmesi halinde söz konusu varlıklar gelir vergisi mükellefleri açısından vergiye tabi kazancın, kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almayacaktır.

2.9- Türkiye'ye Getirilen Yurt Dışındaki Varlıklar Nedeniyle Ödenen Vergiler ile Varlıkların Elden Çıkarılmasından Doğan Zararların Vergi Uygulamaları Karşısındaki Durumu

Vergi dairesine beyan edilen Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıklar nedeniyle ödenen vergi, hiçbir suretle mükelleflerce gider yazılmayacak ve başka bir vergiden mahsup edilemeyecektir.

Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen yurt dışındaki varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmeyecektir.

2.10- Türkiye'deki Varlıklara İlişkin Düzenleme

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (e) bendi ile düzenlemeden yararlanmak isteyen gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin sahip oldukları ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan

- para,
- altın,
- döviz,

- menkul kıymet,
- diğer sermaye piyasası araçları ile
- taşınmazları

30/11/2018 tarihine kadar vergi dairelerine beyan etmeleri gerekmektedir.

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (e) bendine göre vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilecek olup, tarh edilen verginin 31/12/2018 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir.

Ancak 7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (g) bendine göre Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların 31/7/2018 tarihine kadar; yukarıda belirtilen şekilde vergi dairesine beyan edilmesi halinde beyan edilerek kanuni defterlere kaydedilen varlıkların değerleri üzerinden %2 oranında vergi tarh edilmeyecektir. Burada dikkat edilmesi gereken husus Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıkların 31/7/2018 tarihine kadar vergi dairesine beyan edilmekle birlikte söz konusu varlıkların 31/7/2018 tarihinden sonra kanuni defterlere kaydedilmesi halinde varlıkların beyan edilen değerleri üzerinden %2 oranında vergi hesaplanacağıdır. Diğer bir ifade ile vergi avantajından yararlanmanın şartının Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıkların 31/7/2018 tarihine kadar kanuni defterlere kaydedilmesidir.

Vergi dairesine beyan edilen Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar nedeniyle tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi şartıyla gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri hakkında hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Vergi dairesine beyan edilen Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıklar nedeniyle ödenen vergi, hiçbir suretle mükelleflerce gider yazılmayacak ve başka bir vergiden mahsup edilemeyecektir.

2.11- Yurt Dışında Elde Edilen Kazançlara İlişkin Düzenleme

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (h) bendi ile tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların yurt dışında elde ettikleri bazı kazançları anılan bende belirtilen şartların sağlanması halinde gelir veya kurumlar vergisinden istisna kılınmıştır.

Anılan bent kapsamında tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların elde ettikleri kazançlar aşağıda yer verilen iki gruba ayrılarak gelir ve kurumlar vergisinden istisna kılınmıştır. Söz konusu gruplama

- Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların yurt dışı kazançlarına tanınan gelir ve kurumlar vergisi istisnası
- Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlarına tanınan gelir ve kurumlar vergisi istisnası için tanınan istisna şeklinde oluşturulmuştur.

2.12- Tam Mükellefiyete Tabi Gerçek Kişiler ile Kurumların Yurt Dışı Kazançlarına Tanınan Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

7143 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (h) bendinin (1) numaralı alt

bendi uyarınca tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların 31/10/2018 tarihine kadar elde ettikleri:

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlarını,
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumlardan elde ettikleri iştirak kazançlarını,
- Yurt dışında bulunan iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançlarını 18/5/2018 tarihinden 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmeleri kaydıyla yukarıda yer verilen kazançlar gelir veya kurumlar vergisinden istisna olacaktır.

Tam mükellefiyete tabi gerçek kişi ve kurumlar yukarıda belirtilen kazançlarını 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer etmeleri halinde istisnadan yararlanacaklardır.

2.13- Tam Mükellefiyete Tabi Gerçek Kişiler ile Kurumların Kanuni ve İş Merkezi Türkiye’de Bulunmayan Kurumların Tasfiyesinden Doğan Kazançlarına Tanınan Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

7143 sayılı Kanununun 10’uncu maddesinin (13) numaralı fıkrasının (h) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlarını 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmeleri şartıyla elde edilen tasfiye payları gelir ve kurumlar vergisinden istisna olacaktır.

Tam mükellefiyete tabi gerçek kişi ve kurumlar yukarıda belirtilen tasfiye payı kazançlarını 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer etmeleri halinde istisnadan yararlanacaklardır.

3- SONUÇ

7143 sayılı Kanununun mükelleflere borç yapılandırması, matrah ve vergi artırımı ile işletme kayıtlarının düzeltilmesi gibi hükümleri yanında bazı varlıkların milli ekonomiye kazandırılmasına ilişkin hükümlerde içermektedir.

Yapılan düzenleme 6736 sayılı Kanunun Bazı varlıkların millî ekonomiye kazandırılması” başlıklı 7’nci maddesindeki düzenlemelere benzemekle birlikte önemli farklıklar içermektedir. 31/7/2018 tarihine kadar; gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının banka ve aracı kurumlara bildirilerek Türkiye’ye getirilmesi ile gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların vergi dairesine beyan edilmesi ve kanuni deftere kaydedilmesi halinde mükelleflere vergi avantajı sağlanmaktadır.

Ayrıca 7143 sayılı Kanun kapsamında bildirilen yurt dışındaki varlıklar nedeniyle tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi ve bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye’ye getirilmesi veya Türkiye’deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şartı ile bildirilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır. Aynı şekilde 7143 sayılı Kanun kapsamında beyan edilen Türkiye’de bulunan varlıklar nedeniyle tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi şartıyla hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır. Belirtilen şartlar dahilinde 7143 sayılı Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacak olmasının mükelleflere bir güvence sağladığı da açıktır.

Öte yandan tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların yurt dışında elde ettikleri bazı kazançları ile kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlarını 31/12/2018 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmeleri halinde elde ettikleri kazançlar 7143 sayılı Kanun ile gelir ve kurumlar vergisi istisna kılınmıştır.

Uygulamanın ülke ekonomisine katkısı yıl sonunda net bir şekilde görülecek olup, ülke ekonomimize olumlu katkılar sunmasını ümit etmekteyiz.

KAYNAKÇA

- 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun